

Publicatiedatum: 19 maart 2024

Veerkracht van de samenleving en crisismanagement

Veerkracht is het nieuwe ‘buzzword’ binnen de crisisbeheersing. Binnen veiligheidsregio’s, ministeries¹ en onderzoeksinstellingen, zoals het NIPV,² wordt in veerkracht een waardevol concept gevonden om diverse veiligheidsvraagstukken en crises (mede) het hoofd te kunnen bieden. Het thema richt zich op het versterken van de weerbaarheid van burgers, bedrijven en overheid zodat deze niet stilvallen, wanneer grootschalige verstoringen of crises zich voordoen. Deze ontwikkeling past ook bij een bredere trend, waarbij overheden veelal de ‘whole of society approach’ toepassen in het omgaan met maatschappelijke vraagstukken.³

Toch maak ik me zorgen dat veerkracht misschien te lichtzinnig wordt toegepast binnen de crisisbeheersing. Het betekent nogal wat. Enige tijd geleden publiceerden we het rapport ‘Versterken van veerkracht’⁴ en daarin beschreven we hoe veelomvattend een thema als veerkracht eigenlijk is. Het vraagt ook inspanningen om de veerkracht te vergroten. Niet alle burgers, bedrijven en overheden zijn gewend om te werken in netwerken, kunnen omgaan met onzekerheid, organiseren hun feedback en hebben een groot verandervermogen, om maar eens wat te noemen. Daar komt bij dat we de afgelopen jaren een sterke professionalisering hebben gezien van overheden in het optreden bij crises (opleidingen, planvorming en procedures) en dat aansluiting van burgers en bedrijven daarop lastig is.⁵

Veerkrachtig reageren bij crises zit nu eenmaal niet in Nederlandse cultuur. We zijn een heel welvarend land en hebben weinig ervaring met grootschalige verstoringen en crises. Vanzelfsprekend hebben we veel geleerd van de COVID-pandemie, maar van ‘pandemische paraatheid’ is nu ook weer geen sprake. Daar komt bij dat de samenleving nu al onder druk staat doordat er grote maatschappelijke opgaven zijn die de veerkracht onder druk zetten, zoals; armoede en toename kwetsbare groepen, polarisatie, personeelstekorten en een afnemend vertrouwen in de instituties. We merken ook dat we in veel domeinen tegen de systeemgrenzen aanlopen, denk aan het zorgstelsel, het onderwijs, de overheid en onze democratie. Het ‘kraakt en het piept’ en we komen dus van een achterstand als we willen investeren in veerkracht.

“Nu is veerkracht niet iets wat op korte termijn en met enkele eenvoudige handgrepen kan worden bewerkstelligd. Het organiseren van veerkracht vraagt om een langetermijnstrategie en significante investeringen.”⁶

Ik denk dan ook dat (het verhogen van) de veerkracht van burgers, bedrijven en overheden nog een enorme opgave is, zo niet dé opgave binnen de crisisbeheersing. Ik ben erg benieuwd hoe anderen hier tegenaan kijken. Wil je reageren? Stuur me dan een bericht op contact@reneelinck.nl .

---

¹ Zie ook ‘een parate en veerkrachtige samenleving’ in onze Veiligheidsstrategie:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/veiligheidsstrategie-voor-het-koninkrijk-der-nederlanden/strategische-koers>

² Zo staan de komende jaren vanuit het NIPV in het teken staat van ‘veerkracht’.

³ Ook internationaal wordt dit gedachtegoed breed toegepast, zie ook de EU

([https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/653632/EXPO_STU\(2021\)653632_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/653632/EXPO_STU(2021)653632_EN.pdf)) en de WHO (<https://openwho.org/courses/undrr-unossc-who-paho-2023-whole-of-society-approach-to-healthy-cities>).

⁴ <https://nipv.nl/wp-content/uploads/2022/02/20200317-IFV-Versterken-van-veerkracht.pdf>

⁵ <https://repository.wodc.nl/bitstream/handle/20.500.12832/3054/3056-zelfredzaamheid-en-burgerhulp-bij-rampen-en-crises-volledige-tekst.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

⁶ <https://nipv.nl/wp-content/uploads/2022/02/20200317-IFV-Versterken-van-veerkracht.pdf>.